

Geef deze gezichten een naam (87)

Marco Kleijer

Uitgelicht

In dit deel van “Geef deze gezichten een naam” willen we Hendrik de Bruin uitlichten.

Hendrik werd op 6 november 1902 geboren in Putten uit het huwelijk van Barend de Bruin en Jannetje Gaasbeek.

Van Hendrik hebben we 1 pasfoto waarbij hij door 10 personen werd herkend.

Hendrik trouwde op 22 augustus 1935 in Ermelo met Gijsbertha de Bruin. Zij was een dochter van Gijsbert de Bruin en Heintje van Boeijen.

Over Barend de Bruin, de vader van Hendrik, schreef ik reeds eerder in “Geef deze gezichten een naam”, deel 75.

Zo vader, zo zoon

Hendrik begon zijn loopbaan als koperslager, net als zijn vader, en werkte in het bedrijf aan de Kerkstraat 16. Later zou dat overgaan in loodgieterswerk en zou doorgroeien tot een elektro technisch installatiebedrijf. Over het vernieuwde bedrijf lezen we in het Veluws Nieuwsblad van 30 januari 1964: *“Onder zeer grote belangstelling is vorige week woensdag de winkel van Elektro-Technisch Bureau H. de Bruin, Kerkstraat 14-16 heropend. De winkel is meer dan eens zo groot geworden en heeft over de lengte van de Kerkstr. een verkooppriimte gekregen van 13½ meter, terwijl de breedte 5 meter bedraagt. Men*

heeft de etalages zodanig gemaakt, dat men ruim zicht heeft over de hele winkel.

In het nieuwe gedeelte prijkt hoofdzakelijk sanitair, zoals wasmachines, centrifuges, wastafels, enz. Het bestaande gedeelte werd benut door het plaatsen van zilverwerk en diverse soorten lampen alsmede verwante artikelen. Een prachtige toonbank in luxe uitvoering geeft een bijzonder mooi effect aan deze fraaie winkel, waarbij deze tevens dienst doet als vitrine. Een zee van licht was er toen de lampen in grote sortering werden ontstoken,

hetgeen vooral bij de avonduren een schitterend gezicht is. Zowel moderne als die in klassieke stijl kon men bewonderen. Een aangebrachte toog vormt een waardige afscheiding van de verschillende

artikelen die op zeer kundige wijze zijn uitgestald. Vele bloemstukken (een 70-tal) gaven het geheel een fleurig aanzien. Zij waren geschonken door klanten, leveranciers, familie en burens. Ook waren er nog vele andere cadeaus.

Als bijzonderheid kunnen we nog vermelden dat de zaak nu 70 jaar bestaat, zodat het een bijzondere gelegenheid is, om juist nu met deze uitbreiding dit feit tevens te herdenken."

Nog aardig om te vermelden is het volgende. Met het sinterklaasfeest van 1959 stond Hendrik een bijzondere verrassing te wachten: "Als leverancier van de twee miljoenste Vaillant-geyser, kreeg hij bericht, dat hem daarvoor een nieuwe volkswagen cadeau werd gedaan. Voorwaar 'n fijn St. Nicolaas cadeau."

Burgerwacht

De Gemeente Putten kende in 1920 een burgerwacht. Deze was door burgermeester en wethouders ingesteld als gevolg van maatschappelijke onrust na afloop van de Eerste Wereldoorlog.

In 1933 was er wederom veel onrust in de Europese samenleving en daarom werd in de Gemeente Putten de burgerwacht opnieuw ingesteld. Hendrik de Bruin nam plaats in de oprichtingscommissie om de plannen verder uit te werken. Het bestuur van de burgerwacht werd gevormd door voorzitter Th. C. Oudemans, secretaris D.H.C. Neervoort en commandant C. Vervoorn.

Bij de aankondiging van de oprichting lezen we: *“De Burgerwacht stelt zich ten doel het wettig gezag – na daartoe door dat gezag te zijn opgeroepen – in het bestrijden van revolutionaire aanrandingen en bedreigingen van de openbare of de maatschappelijke orde daadwerkelijk te steunen en tegen gewelddadig verzet te verdedigen. Onnodig te zeggen, dat het weder herleven van de Burgerwacht in deze Gemeente, gezien de angstige tijden, waarin wij thans leven, van het hoogste belang is.”*

Dat de burgerwacht geoefend moest worden in weerbaarheid blijkt wel uit de vele krantenartikelen waarin wordt opgeroepen om schietoefeningen te doen. Dat Hendrik de Bruin hier niet onverdienstelijk in was lezen we in De Harderwijker van 2 november 1934: *“Maandagavond werden tijdens de gewone oefening van de Burgerwacht door Jhr. van Geen, burgermeester alhier, de diploma’s voor scherpschutters 3e klasse uitgereikt aan de leden [...] H. de Bruin [...].*

Hij wees daarbij op het groote nut van de Burgerwachten, waarin het wettig gezag een steun heeft. Spr. hoopt, dat het nooit zal nodig zijn, maar hij vertrouwt erop, dat wanneer door hem een beroep moet worden gedaan op de Burgerwacht, alle leden als één man zullen opkomen om leven, have en goed te verdedigen met hun volle krachten.”

In het boekje “Kent u ze nog... de Puttenaren” komen we een foto tegen van de toenmalige burgerwacht.

“De burgerwacht in Putten was een nieuwere vorm van schutterij en landstorm. Evenals vroeger had deze nieuwe vorm ten doel de burgers bij onlusten of oorlog eventueel te verdedigen. Maar van ‘vechten’ is niets gekomen, wel van een prima opvang van evacués uit Nijkerk en omgeving die in de meidagen van 1940 naar Putten kwamen. Men hielp op alle mogelijke wijzen en deed daarbij nog verschillenden opgedragen officiële taken. Normaal werden door de burgerwacht schietoefeningen gehouden in Ermelo, maar op deze dag (waarom en op welke dag déze foto gemaakt is, is ons helaas onbekend gebleven) stond iedereen aangetreden voor de eierhal. Op de eerste rij, zittend: Hendrik de Bruin [...]”

Waarom de groep voor de eierhal staat valt mogelijk te verklaren omdat hier schietoefeningen gehouden werden. In De Harderwijker van 9 juli 1935 lezen we bijvoorbeeld: *“Donderdagavond 7 uur zal door de Burgerwacht schietoefening worden gehouden in de eierhal alhier”*. Dit soort oefeningen werd niet met scherpe patronen gedaan, maar het was gebruikelijk om “kamerschietoefeningen” met Marga

patronen te doen. De kogelpunt van een Marga patroon was gemaakt van cellulose in plaats van lood. De lading kruit was gereduceerd en de afstand tot het doel kon worden verkleind. Op die manier konden leden van de burgerwacht op een veilige manier ervaring opdoen met een militair geweer.

Schieten met scherpe patronen werd in Ermelo gedaan op de schietbaan van schietvereniging "Piet Cronjé" aan de Leuvenumseweg. Zo lezen we in De Harderwijker van 20 augustus 1935: *"A.s. Donderdag 22 augustus vanaf 6 uur schieten met scherpe patronen op de schietbaan te Ermelo voor leden der Burgerwacht te Putten. Aller opkomst gewenscht in verband met het te houden examen voor scherpschutter."*

Tragisch ongeval

Op 6 augustus 1953 komt Gijs de Bruin, de zoon van Hendrik, op jonge leeftijd door een tragisch ongeval om te leven. Daarover lezen we in het Ermelo's Nieuwsblad van 14 augustus 1953: *"Vorige week donderdagmiddag reden op de Harderwijkerstraat twee fietsers ter hoogte van het woonhuis van tandarts Lourens, toen beide werden gepasseerd door een achterop komende vrachtwagen met aanhang. Deze was zwaar beladen met stropakken en reed niet hard. Tijdens het passeren smakte de buitenste fietser, de 14-jarige Gijs de Bruin, uit de Kerkstraat, plotseling tegen het wegdek, nadat hij vermoedelijk in aanraking was gekomen met de vrachtwagen. Zijn fiets werd gegrepen en geheel vernield. De chauffeur, die het ongeval bemerkte doordat de aanhangwagen omhoog veerde, remde direct af en stond dan ook onmiddellijk stil. Hij rende terug en zag de jongen bewegeloos liggen. De jeugdige fietser lag naast zijn rijwiel zonder uitwendige lichamelijke verwondingen, kreunde nog enige malen, waarna de dood intrad. [...]*

De verslagenheid bij alle aanwezigen was zeer groot, evenals bij de ouders aan wien men deze droeve tijding moest brengen. Het medeleven met de diepbedroefde familie liet zich begrijpen."

Overlijden

Hendrik overleed op 24 januari 1977 op 75-jarige leeftijd en ligt, samen met zijn vrouw en hun zoon Gijs, begraven op de Oude Algemene Begraafplaats aan de Engweg in Putten in graf II 1036.

